

Pesti Központi Kerületi Bíróság
23.P.301.183/2021/20-I.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK

A Pesti Központi Kerületi Bíróság

dr. Lajos Sándor egyéni ügyvéd (1093 Budapest, Boráros tér 3. 3/9.) meghatalmazott
képviselő által képviselt

felperesnek

Ügyvédi Iroda
ügyvéd) meghatalmazott képviselő által képviselt
Merkantil Bank Zrt. (1051 Budapest, József Attila u. 8.) alperes ellen

szereződés érvénytelensége és egyéb iránt indított perében meghozta a következő

Í T É L E T E T

A bíróság megállapítja, hogy a felperes és az alperes között, 2007. október 31. napján létrejött, MBHC07/ . számú kölcsönszerződés érvénytelen.

A bíróság a kölcsönszerződést megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánítja akként, hogy a felperes legfeljebb 20% mértékű árfolyamkockázatot visel.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.515.483,- (kettőmillió-ötszázötvenháromezer-négyszáznyolcvanhárom) forintot és ezen összeg után 2021. augusztus 13. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá ( ) forint perköltséget.

A közbenső ítélet ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi Törvényszéknek címezve a jelen bíróságon lehet elektronikus úton vagy a nem elektronikus kapcsolat tartó fellebbező fél esetén papír alapon 3 példányban benyújtani.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson foganatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

INDOKOLÁS

- [1] A felperes 2007. október 30. napján aláírta a „Magánszemélyek kölcsönkérelme” elnevezésű okiratot, mely szerint a Merkantil Bank Zrt. gépjárműkölcsön ügymenetét megismerte és az ahhoz kapcsolódó dokumentumokat, így a jelen kölcsönkérelem hátoldalát, a kölcsönszerződést, a vételi jogi megállapodást, az adásvételi szerződést.
- [2] A felek ugyanezen a napon a „Megállapodás” elnevezésű okiratot írtak alá, melynek 1. pontjában felperes kijelentette, hogy megismerte a bank gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, így azokat is, amelyek alapján MB (alperes) a kölcsönszerződést külön ügyletminősítés, illetve kockázatkezelés nélkül is megköti vele, valamint MB jelen finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában (táblázatban foglalt) meghatározott, jogszabályi előírások szerint számított teljes éves hiteldíj mutatónak a százalékos mértékét, továbbá a kölcsönszerződés tervezetét.
- [3] Szintén 2007. október 30. napján „Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat” került kiállításra, mely tartalmazta a kölcsönszerződés lényeges elemeit, a Megállapodás 1. pontja szerint a teljes éves hiteldíj mutató százalékos mértékét; felhívást a gépjármű finanszírozási tájékoztató elolvasására, továbbá a következő felhívást: „Felhívjuk a figyelmét, hogy a (lízingdíj-) illetve a törlesztőrészek nagysága a 3 hónapos CHF (L)IBOR és az OTP hivatalos svájci frank deviza eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, így – amennyiben Ön nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel – az árfolyamváltozás kockázatot jelent az Ön számára. Az ÁSZF- illetve az ÁSZF-ben szabályozott kamatváltozás HUF (Magyar Forint) alapú finanszírozás esetén a 3 hónapos BUBOR kamatláb változásának függvénye.”
- [4] Az alperes „Indítson velünk” elnevezésű, a szerződéskötés időpontjában használatban lévő tájékoztató anyag a deviza alapú finanszírozással kapcsolatosan a következő tájékoztatást tartalmazza: „forint és deviza alapú, változó kamatozású finanszírozási konstrukció esetén az ügyfélnek kell viselnie a finanszírozótól független, a hazai, illetve a nemzetközi pénzügyi környezet változása miatt jelentkező kamatváltozások következményeit (kamatkockázat). (...) Deviza alapú finanszírozási konstrukció esetén a kamatkockázaton túl a devizaárfolyamok változásából eredőárfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költséget is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. leendő ügyfeleinknek változó kamatozású konstrukció választása esetén mérlegelniük kell, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészek összege – törlesztőrészlet-különbözet formájában – a futamidő alatt növekedhet.”

- [5] Ezt követően az alperes, mint finanszírozó bank és a felperes, mint adós 2007. október 31. napján kölcsönszerződést kötöttek a [redacted] forgalmi rendszámú, Suzuki [redacted], 6.904.000,- forint bruttó vételárú gépjármű megvásárlása céljából. Az MBHC07/[redacted] számú kölcsönszerződés svájci frank alapú, és változó kamatozású volt. A kölcsön összegét a felek 4.832.800,- forintban, a futamidőt 120 hónapban, a havi törlesztőrészeket 57.323,- forintban határozták meg, a THM 8,476 %, az éves induló ügyleti kamat 7,48 % volt. A kölcsönszerződés egyedi részében rögzítésre került, hogy az Általános Szerződési Feltételekben (ÁSZF) szabályozott törlesztőrészlet-változás a CHF (L)IBOR, és a CHF árfolyamnak a szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye.
- [6] A szerződés egyedi részében a felek rögzítették, hogy a kölcsönszerződés egyedi része kizárólag az MCSK-0701 számú ÁSZF-el, illetve annak esetleges módosításával együtt érvényes, amelynek a vételi jogos és az adásvételi szerződés együtt történő átvételét és megértését az adós a szerződés aláírásával igazolja.
- [7] Az ÁSZF 7. pontja rendelkezett a törlesztőrészlet változásáról deviza alapú kölcsön esetén, meghatározva, hogy az a deviza kamat és a deviza-árfolyam változásának függvénye, megadva e két tényező definícióját és mérési időpontjait. Rendelkezett arról, hogy a fix törlesztőrészletű devizaalapú változó futamidejű szerződés esetén az adós által fizetendő törlesztőrészek összege nem, csak a száma változik, figyelembe véve a felmerült kamatkülönbözetet és az árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet (törlesztőrészlet-különbözetet). Rendelkezett továbbá a törlesztőrészlet-változás mérésének gyakoriságáról és elszámolásának mikéntjéről.
- [8] A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a perbeli gépjármű vonatkozásában a felek az alperes javára vételi jogot alapítottak, továbbá felfüggesztett hatályú adásvételi szerződést kötöttek. A gépjármű felperes általi birtokba vételére 2007. november 9. napján került sor.
- [9] A 2014. évi XL. (DH2) törvény szerinti törvényi elszámolást a felperes 2015. március 26. napjával elvégezte, ennek keretében az alperes tartozására jóváírt 317.977,- forintot, a tartozás aktuális tőkeösszegét 2.843.731,- forintban rögzítve. A törvényi elszámolás felülvizsgáltnak minősül.
- [10] A kölcsönszerződés 2015. évi CXLV. törvény szerinti forintra váltása a 2015. augusztus 19. napján jegyzett hivatalos 287,22 HUF/CHF árfolyamon megtörtént. A felperes a szerződés szerinti törlesztési kötelezettségét folyamatosan teljesíti, a szerződés jelenleg is hatályban van.
- [11] A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felek által 2007. október 31. napján kötött MBHC07/[redacted] számú gépjármű-finanszírozási célú kölcsönszerződés első oldalának utolsó bekezdése, valamint az ÁSZF 7. pontja az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209. § (1) és (4), 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen, így a kölcsönszerződés a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján érvénytelen. Kérte a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal történő érvényessé nyilvánítását oly módon, hogy annak első oldal utolsó bekezdése, valamint az ÁSZF 7. pontja nem képezi a szerződés részét. Kérte továbbá a bíróság, hogy az általa levezetett számítás alapján kötelezze az alperest 2.515.483,- forint és ezen összeg után 2021. augusztus 13. napjától a kifizetés napjáig járó, Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére kötelezni.

- [12] Keresetét arra alapítja, hogy a felek közötti szerződés devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés, ekképpen a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 203. § (6) – (7) bekezdése alapján az alperesnek teljes körű kockázatfeltárást kellett volna alkalmaznia, azonban az az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást nem tartalmaz. A szerződés egyedi része első oldalának utolsó bekezdése, az ÁSZF 7. pontjával együttesen értelmezve sem adnak kielégítő tájékoztatást az ügyletben rejlő kockázatokról. E szerződéses rendelkezések csupán a törlesztőrészletek módosításának feltételeiről és módjáról tartalmaznak tájékoztatást, de nem térnek ki az árfolyamváltozás adósra hátrányos következményeire, a kockázat korlátlanóságára. A felperes az alperes ügyintézőtől kifejezett kérdésére sem kapott ennél bővebb tájékoztatást. Mivel nem derült ki a felperes számára, hogy az árfolyamkockázat valós, az korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa, a szerződés első oldalának utolsó bekezdése és az ÁSZF 7. pontja a Ptk. 209. § (1), (4) és 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen, mely főszoftalkatási körbe tartozó kikötések érvénytelensége a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján a teljes szerződés érvénytelenségét eredményezi.
- [13] Az érvénytelenség jogkövetkezményei körében felperes a szerződés megkötésére visszamenő hatállyal történő érvényessé nyilvánítását kérte, e körben hivatkozva a Ptk. 237. § (2) bekezdésére, a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 37. § (1) bekezdésére, az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. pontjára. Utalt az Európai Unió Bíróságának C-118/17., illetve C-260/18. számú döntéseire – hivatkozva arra, hogy a fogyasztó jogosult az érvénytelenség jogkövetkezményéről dönteni, méghozzá nem a szerződéskötés kori helyzete, hanem a jogvita idején fennálló érdeke szerint. Az összegszerű elszámolást a Kúria 2019. július 19-i emlékeztetőjében foglalt 2. számú számítási módszer szerint végezte el 2021. augusztus 12. napjára vetítve, ami alapján a keresettel érvényesített összeg adódik, a késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontjaként 2021. augusztus 13. napját megjelölve.
- [14] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte, vitatva a követelés jogalapját és összegszerűségét, ez utóbbi körében a felperes által alkalmazott elszámolási módszert. Állította, hogy a perbeli szerződés érvényesen létrejött, az alperes az árfolyamkockázatról világos, érthető, átlátható tájékoztatást adott a felperes részére, a Hpt. 203. § (6) – (7) bekezdésében előírt kockázatfeltárási kötelezettséget előíró rendelkezéseinek az alperes eleget tett. E körben utalt az egyedi kölcsönszerződés első oldalának rendelkezéseire, az ÁSZF 7. pontjára, és ennek az általános szerződési feltételnek a tisztességtelenségét vizsgáló Pfv.VI.22.357/2016/4. számú kúriai határozatra.
- [15] Hivatkozott arra, hogy a felek között létrejött „Megállapodás” elnevezésű okirat 1. és 3. pontjaiban a felperes úgy nyilatkozott, hogy a finanszírozási ajánlat tartalmával tisztában van. A finanszírozási ajánlat utolsó bekezdése is tartalmazott tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Ezen túlmenően utalt arra, hogy az „Indítson velünk!” elnevezésű Tájékoztató is kifejezett figyelemfelhívást tartalmaz a devizaárfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatására. A Ptk. 209. § (2) bekezdés, illetve a 2/2014. PJE határozat értelmében nem csak a szerződés tartalmának, szövegének, hanem a szerződéskötés során közzétett reklámoknak és tájékoztatásoknak is jelentősége van, illetve minden olyan körülménynek, amely a szerződés megkötésére vezetett – erre figyelemmel a Finanszírozási ajánlat és a Tájékoztató tartalma is figyelembe veendő a szerződés egyes feltétele tisztességtelenségének vizsgálatakor. Ezeket figyelembe véve megállapítható, hogy összességében az árfolyamkockázatról megfelelő

tájékoztatásban részesült a felperes. A tájékoztatás időbelisége kapcsán hangsúlyozta, hogy már a szerződés megkötését megelőzően a felperes rendelkezésére állt a Tájékoztató, a Finanszírozási ajánlat, az ÁSZF, és a Megállapodás, melynek aláírásával felperes elismerte, hogy a szerződés valamennyi lényeges feltételével már annak aláírását megelőzően tisztában volt; nem volt továbbá akadálya annak, hogy e dokumentumokat a szerződés aláírása előtt magával vigye és áttanulmányozza.

- [16] Az összecszerűség tekintetében az alperes az elszámolás matematikai helyességét nem vitatta, vitatta azonban az alkalmazott számítási metódus jogszerűségét, szerződéses vagy jogszabályi alap híján ellenezve a 20%-os maximált árfolyam figyelembevételével történő érvényesség nyilvánítást. Álláspontja szerint esetleges érvénytelenség esetén az elszámolás körében a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2015. november 9-10. napján tartott Országos Értekezletéről készült Emlékeztető szerinti elszámolási módot alapul véve, BUBOR + kamatfelárral számított kimutatása alapján legfeljebb 1.719.917,- forint megfizetésére tarthatna igényt a felperes, e körben kimutatást csatolt.
- [17] **A kereset az alábbiak szerint alapos.**
- [18] A bíróság a tényállást a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 279.§ (1) bekezdése alapján a felek előadásai és a csatolt okirati bizonyítékok alapján állapította meg.
- [19] Nem volt vitatott a perben, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződés, így az a megkötésének időpontjára tekintettel, a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 1. § (1) bekezdése alapján a DH-törvények hatálya alá tartozik; ugyanígy a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 3. § (1) bekezdése szerinti elszámolás megtörténte, illetve a 2014. évi LXXVII. törvény 3. § (1) bekezdése által előírt módosulása sem. Egyezően nyilatkoztak a felek arról, hogy az árfolyamkockázatról, illetve az árfolyamról rendelkező szerződési feltételek általános szerződési feltételnek minősülnek, ezért a bíróság e tényeket a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján valósnak fogadta el.
- [20] A keresettel érvényesített jogra figyelemmel a szerződés érvénytelenségére történő felperesi hivatkozást, e körben az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást tartalmazó szerződéses kikötés tisztességtelenségét kellett a bíróságnak vizsgálat tárgyává tennie.
- [21] A felek között a szerződéskötés időpontjában hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, melynek alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsájtani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.
- [22] A rPtk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátránya állapítja meg. A (2) bekezdés szerint a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. Az (5) bekezdés szerint

a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

- [23] A rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerint fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.
- [24] A szerződéskötéskor hatályos, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6) bekezdése szerint, olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetve ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét a fél aláírásával igazolja. A (7) bekezdés a (6) bekezdésben meghatározott kockázat feltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.
- [25] A 2/2014. PJE 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot kedvező kamatmérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó, (a továbbiakban: fogyasztó) számára, annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatása is – nem volt világos, nem volt érhető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az csak őt korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.
- [26] A jogegységi határozatból fakadóan tehát a tájékoztatás nem megfelelő volta, vagy hiánya azt eredményezheti, hogy a fogyasztó számára úgy tűnhet, az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. A bíróságnak tehát azt kellett vizsgálnia, hogy az árfolyamkockázat felperes általi korlátlan viselése világos, érhető szerződési feltétel volt-e: az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára világos és átlátható volt-e az, hogy az árfolyamkockázat valós, vagyis a hitel futamideje alatt is bekövetkezhethet, az korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa.
- [27] Az alperes a fentiekre figyelemmel őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek (19. sz. végzés) azonban nem tett eleget. A felperes által aláírt kockázatteltáró nyilatkozatot nem csatolta, és a Hpt. 203. § (6) – (7) bekezdése szerinti tájékoztatás megtörténtét más módon sem bizonyította. Az alperes e körben a szerződés egyedi részének utolsó bekezdésében foglaltakra, és az MCSK-0701. sz. ÁSZF 7. pontjára hivatkozott. Ezek a kikötések azonban az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást egyáltalán nem tartalmazott, és a felperes személyes előadása szerint a szerződés aláírásakor az autókereskedésben sem kapott erről tájékoztatást, ellenben kifejezetten arról tájékoztatták, hogy a svájci frank a legbiztonságosabb deviza. A perbeli kölcsönszerződés

egyedi része a kockázatra vonatkozó konkrét közlés nélkül utal arra, hogy a törlesztőrészlet alakulása ki van téve az árfolyam és a külföldi kamatláb változásának. A változás lehetősége és annak tényezői itt megjelennek ugyan, de a kockázat ténylegességét és jellegét azonban ez a részlet nem írja le. Az általános szerződési feltételekben a kockázat fennállását és mibenlétét közvetlenül meghatározó rendelkezés nem szerepel. Az ÁSZF 7. pontja tartalmazza a törlesztőrészlet-különbözet meghatározását, azokat a matematikai képleteket, amelyekből az árfolyam futamidő alatti változásának a felperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatása levezethető, azonban külön kifejezett magyarázatot az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó felperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz, éppen az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményének magyarázatát nem adja. Az általános szerződési feltételek kikötései alapján a felperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban e kikötések ilyen módon önmagukban nem alkalmasak arra, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mérlegelhesse az árfolyamváltozásnak a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását és világos képet alkothasson az árfolyamváltozás lehetséges gazdasági következményeiről. Erre figyelemmel azt kellett megállapítani, hogy a perbeli kölcsönszerződés az árfolyamkockázat valós tartalmáról sem az egyedi részében, sem az ÁSZF 7. pontjában nem tartalmazott, a 2/2014. Polgári Jogegységi határozatban meghatározott követelményeket kielégítő, világos és érthető tájékoztatást.

- [28] A felperes hivatkozott arra, hogy az „Indítson velünk” elnevezésű tájékoztató kifejezett figyelemfelhívást tartalmazott a kamatkockázaton túl a devizaárfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatására, és arra, hogy a vételi és eladási árfolyam eltéréseiből adódó költséget is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. Az alperes pedig a Megállapodás elnevezésű okirat aláírásával elismerte, hogy a nevezett tájékoztatót – a gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételének részeként – megismerte. Azonban a nevezett tájékoztató szövegében nem szerepel, hogy gépjárművásárlásra vonatkozó finanszírozási feltételeket tartalmazna, így a Megállapodás elnevezésű okirat aláírásából nem következik a tájékoztatóban foglaltak megismerése. A felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a tájékoztató a részére átadásra nem került; azon aláírása nem szerepel, így az abban foglalt tájékoztatás a felperes által megismertnek nem minősíthető. Mindazonáltal ezzel ellentétes álláspont sem eredményezheti a tájékoztatási kötelezettség teljesítését, mert a tájékoztató a fentebb kifejtett kritériumok szerinti, egyértelmű, világos, konkrét, és a figyelem felhívására valóban alkalmas tájékoztatást nem tartalmaz.
- [29] Alperes hivatkozott arra, hogy a felek között létrejött „Megállapodás” elnevezésű okirat 1. és 3. pontjaiban a felperes úgy nyilatkozott, hogy a finanszírozási ajánlat tartalmával tisztában van, és a finanszírozási ajánlat utolsó bekezdése is tartalmazott tájékoztatást az árfolyamkockázatról. A bíróság azonban e körben is osztotta a felperesi álláspontot: a finanszírozási ajánlat a felek által nem került aláírásra, az a szerződés kifejezett rendelkezése folytán annak részét nem képezi, annak a felperes által történő tudomásulvétele más módon sem bizonyított. Ezzel ellentétes jogi álláspont esetén sem tűnik ki belőle a 2/2014. PJE 1. pontjának megfelelő tájékoztatás, ugyanis nem tartalmaz tájékoztatást az árfolyamkockázat valós gazdasági tartalmával, korlátlanosságával és a fogyasztó kötelezettségeire gyakorolt hatásával kapcsolatban.
- [30] A tájékoztatás időbeliségére történő hivatkozások kapcsán a bíróság utal arra, hogy a fogyasztótól elvárható, hogy a rendszerint nagy összegű és hosszabb távra szóló ügylet

jelleghéhez, nagyságrendjéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt, a szerződési feltételeket tartalmazó okiratot – az átlagfogyasztótól elvárható gondossággal – áttanulmányozza, és ha a szerződésben olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényeljen [2/2012. (XII. 10.) PK vélemény]. Az ebben a körben megnyilvánuló esetleges mulasztása azonban csak abban az esetben eshet a terhére, ha a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás egyébként tisztességes tartalmú volt. A perbeli esetben a már kifejtettek szerint elégtelen tájékoztatásra figyelemmel így nem volt jelentősége annak, hogy a felperes a szerződéstervezetet és az ahhoz kapcsolódó egyéb dokumentumokat milyen időben kapta meg, illetve azokat elolvasta-e a szerződés megkötését megelőzően.

- [31] A fentiekre tekintettel tisztességtelennek minősülő általános szerződési feltétel a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis, a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülő szerződéses rendelkezés érvénytelenségére tekintettel a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján az egész szerződés érvénytelen.
- [32] A rPtk. 237. § (1) bekezdése szerint érvénytelen szerződés esetén a szerződéskötés előtt fennálló helyzetet kell visszaállítani. A (2) bekezdés szerint, ha a szerződéskötés előtt fennálló helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka – különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével – megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.
- [33] A felperes az érvénytelenség jogkövetkezményeként a rPtk. 237. § (2) bekezdése szerint a szerződésnek a megkötése időpontjára visszamenő hatállyal történő érvényessé nyilvánítását kérte. Az 1/20210. (VI. 28.) PK vélemény 5. pontja szerint a szerződés érvényessé nyilvánítása egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával. Ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza. A 6/2013. PJE határozat 4. pontja szerint, ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg, (...) a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie. A Kúria Konzultációs Testületének az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési kikötések érvénytelensége esetén alkalmazandó további jogkövetkezmények köre és tartalma tárgyában 2019. június 19-i ülésén elfogadott állásfoglalása (a továbbiakban: a Kúria 2019. június 19-i állásfoglalása) szerint az érvényessé nyilvánítás elsődlegesen alkalmazandó jellege pedig kizárja a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítás lehetőségét is. Az érvényessé nyilvánításnak nincs akadálya, ha a szerződés érvénytelenségének kizárólag az az oka, hogy az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezése(ek) tisztességtelen(ek), hiszen ebben az esetben az érvénytelenség oka kiküszöbölhető azáltal, hogy a fogyasztót mentesítjük a tisztességtelen kikötésből fakadó árfolyamkockázat viselése alól. Az egyedüli alkalmazható érvénytelenségi jogkövetkezmény tehát a szerződés érvényessé nyilvánítása Mindezekre figyelemmel a bíróság a szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánította.
- [34] A szerződés érvénytelenségére tekintettel a felek között elszámolásnak van helye; ennek elvégzéséhez ad támpontot a Kúria 2019. június 19-i állásfoglalása. Ennek a felperesi elszámolás során is alkalmazott II. pontja szerinti elszámolási módszer során a bíróság a szerződést akként nyilvánítja érvényessé, hogy a deviza-forint átváltási árfolyamot maximálja a szerződésben

rögzített kamatmérték forintosítási fordulónapig történő érintetlenül hagyásával. E szerint annak meghatározása, hogy a fogyasztó milyen mértékű árfolyamkockázat viselésére köteles (maximált árfolyam) bírói mérlegelés tárgya, amely mindig a konkrét szerződés alapján ítéltető meg. A perbeli esetben megállapítható, hogy a felperes tisztában volt az árfolyamváltozás lehetőségével, hiszen arra a szerződés megkötésekor maga is rákérdezett, illetve az árfolyamváltozás ténye és a változást okozó tényezők a szerződés egyedi részének utolsó bekezdésében feltüntetésre kerültek. Figyelembe veendő továbbá, hogy az átlagos fogyasztónak is tudnia kellett, hogy az árfolyam akár rá nézve kedvezőtlen irányba is változhat. A bíróság az átlagos fogyasztó – így a felperes – által előrelátható árfolyamkockázat meghatározása során, a Kúria 2019. június 19-i állásfoglalásának II. 2.2. pontjában foglaltakra figyelemmel a 2014/17/EU irányelv 23. cikkének (4) és (6) bekezdésében meghatározott 20%-os mértékű árfolyamkockázatot fogadta el olyan mértékűnek, amelyet a felperesnek a Hpt. 203. § (6) – (7) bekezdése szerinti tájékoztatás hiányában is viselnie kell. Bár a nevezett irányelv valóban lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról szól, annak az árfolyamkockázatot érintő előírásai a bíróság álláspontja szerint más tárgyú deviza alapú kölcsönszerződésre is alkalmazhatók. Erre figyelemmel a bíróság a szerződést akként nyilvánította érvényessé, hogy a felperes által viselt árfolyamkockázatot 20%-ban maximálta.

- [35] A Kúria által levezetett, és a felperes által alkalmazott elszámolási mód az alperesi állásponttal szemben jogszerű és megalapozott. Annak számszaki levezetését (F/45) alperes nem vitatta (19. sz. jkv. 4. o. 1. bek.) annak helyességét illetően a bíróságnak kételye nem merült fel, így azt ítélete alapjául elfogadva az alperesi tartozás összegét 2.515.483,- forintban határozta meg.
- [36] A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a kereset szerinti 2021. augusztus 13. napjában határozta meg, a felperesi elszámolás 2021. augusztus 12. napjára eszközölt elszámolására figyelemmel, mértéke a rPtk. 301. § (1) bekezdése szerinti.
- [37] A felperes perköltségét a Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel a pervesztes alperes köteles megtéríteni, amely 150.929,- forint fizetési meghagyásos eljárási díjból és lerótt illetékből, továbbá , - forint (- forint + ÁFA) összegű, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint felszámított ügyvédi munkadíjból áll.
- [38] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontja biztosítja.

Budapest, 2022. május 4.

dr. Ruttner Veronika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: